

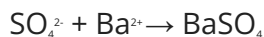
ТЕМА: Практична робота №1. Дослідження якісного складу солей.

Теоретична частина

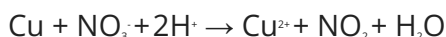
Якісні реакції — реакції, які супроводжуються видимими зовнішнім ефектом (зміна забарвлення, утворення газу, осаду тощо) і можуть використовуватися для розпізнавання речовин.

Якісні реакції на деякі аніони

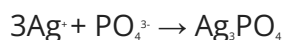
- SO₄²⁻ – солі Барію Ba²⁺ – випадає білий осад BaSO₄ нерозчинний в кислотах:

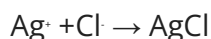
- NO₃⁻ – реакція з Cu + H₂SO₄ конц. – утворюється блакитний розчин CuSO₄, виділяється бурий газ NO₂:

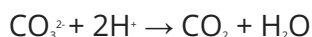
- PO₄³⁻ – аргентум нітрат AgNO₃ – випадає яскраво-жовтий осад Ag₃PO₄:

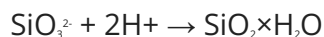
- Cl⁻ – аргентум нітрат AgNO₃ – випадає білий осад AgCl

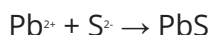
- CO₃²⁻ – хлоридна кислота HCl – скипання розчину внаслідок виділення CO₂

- SiO₃²⁻ – розведені кислоти – випадає об'ємний драглистий осад

- S²⁻ – плюмбум(II) нітрат Pb(NO₃)₂ – випадає чорний осад

- NH₄⁺ – розчин лугу (NaOH або KOH) при нагріванні – виділяється газоподібний амоніак NH₃ з характерним запахом, який забарвлює вологий лакмусовий папір у синій колір.

Обладнання: штатив із пробірками, піпетки.

Реактиви: індикаторний папір, розчини: ферум(II) сульфату, ферум(III) хлориду, барій хлориду, лугу, аргентум(I) нітрату, амоній хлориду, амоній сульфату, натрій карбонату, натрій сульфату, натрій силікату та хлоридна кислота.

Правила безпеки:

- для дослідів використовуйте реактиви в невеликих кількостях;
- остерігайтеся потрапляння реактивів на шкіру, в очі; у разі потрапляння їдкої речовини змийте її великою кількістю води;
- для визначення запаху речовин не підносьте пробірку до обличчя, а спрямовуйте повітря рухами руки до себе.

Складіть план дослідження якісного складу солей для розв'язання запропонованих експериментальних задач. Виконайте необхідні хімічні дослідження, опишіть спостереження та зробіть висновки.

Задача 1. У двох пробірках містяться розчини ферум(II) сульфату та ферум(III) хлориду. Доведіть експериментально вміст кожної пробірки.

Задача 2. У двох пробірках містяться розчини солей: амоній хлорид та амоній сульфат. Доведіть, що речовини в обох випадках — це солі амонію. Визначте експериментально склад кожної речовини.

Задача 3. У трьох пробірках є розчини солей: натрій карбонат, натрій сульфат, натрій силікат. Використовуючи лише барій хлорид та хлоридну кислоту, визначте якісний склад кожної речовини.

Для формулювання узагальнюючого висновку використайте відповіді на запитання:

- Які реакції називають якісними?
- Яким вимогам мають відповідати якісні реакції?
- За якими ознаками виявляють ті чи інші йони в розчині?